

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Dialecticam, siue Scientiam de Veritate, in decem libros
distributam

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

Cap. I. Quidnam sit vniuersale in communi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95210](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95210)

folam conclusionem esse syllogismum, & argumentationem, siue discursum. Tertia sententia est, solas præmissas esse syllogismum. Ita Auerroës 1. periherm. cap. 1. & 2. priorum cap. 4. & in epitome priorum in princip. Albert. 1. prior. tract. 1. cap. 5. Nimphus 2. poster. comment. 2. dub. 2. Quarta sententia est, syllogismum vno modo sumptum esse præmissas & simul conclusionem: cæterum aliter etiam sumi posse, & solere, vt sit vel solæ præmissæ, vel etiam solæ conclusio. Ita absolute Auerfa quæst. 25. log. sect. 6. & quod attinet ad præmissas syllogisticas Conimbricens. 1. prior. cap. 1. q. 2. a. 2. & Ouedus controu. 9. log. punct. 1.

28 Postrema sententia præcisè sumpta ac nulla ei adhibita moderatione mihi magis aridet. Atque quod aliquando syllogismus intrinsecè, & essentialiter comprehendat tam præmissas, quam conclusionem, suadet. Primò quia, iuxta Aristotelem, & cæteros philosophos, syllogismus est, in quo quibusdā positis aliud sequi necesse est: quæ definitione admittit quis nō videat syllogismum claudere intra se, & assensum præmissarum, & simul conclusionem, quæ ex eis necessario sequitur? Secundò, quia syllogismus est compositum per accidens, & artificiale quamuis ergò physice, & per se non vniantur inuicem conclusio & præmissæ, tamen poterunt constituere syllogismum. Rursus tertio Aristotel. 2. physicor. text. 31. ait, præmissas, seu suppositiones esse materiam syllogismi, & conclusionem eius veluti formam. At materia, & forma constituunt intrinsecè totum, ac sunt de illius conceptu.

29 Quod autem solæ præmissæ dici possint aliquando syllogismus nec possunt, sed soleant etiam, hunc in modum probatur. Aristoteles 2. prior. cap. 1. docet, eundem syllogismum inferre conclusiones diuerfas, vt claret in Celarent v. g. & Celantes: & 1. posterior cap. 2. demonstrationem definit, esse syllogismum facientem scire. Solæ autem præmissæ inferunt conclusionem, seu scientiam, neque hæc est illatiua suimet ipsius: præmissæ ergò duntaxat sunt syllogismus, aut certe hic perperam dicitur ab Aristotele inferre conclusionem. Præterea Philosophus

1. prior. cap. 25. syllogismum ait, constare ex duabus propositionibus: at, si esset, prout ibi accipitur, complexio quædam præmissarum, & conclusionis, non duabus sed tribus coalesceret propositionibus; & ne duabus quidem, si esset solæ conclusio. Quamquam fateor hunc locum aliter posse exponi, vt scilicet duæ enunciationes conclusioni præuiæ dicantur vna propositio, & simul cum conclusione duas efficiant. Atque ita interpretatur enim Aristotelis textum Auerfa cum aliis. Quod si quis opponat aduersus hanc nostræ sententiæ partem: fore ex ea vt vna tantum enuntiatio quandoque dici possit formaliter enthymema, concedo consequentiam, si sumatur enuntiatio illa non sine ordine ad aliam, quam valet inferre, siue vt capax illius inferendæ.

Quod etiam conclusio sola, ac per se interdum dici mereatur syllogismus probatur. Primò quia syllogismus haud rarò accipitur pro tertia mentis operatione, hæc autem perinde est atque conclusio, nec ab ea differt. Secundò quia Aristoteles 1. de anima text. 48. sic ait *demonstrationes habent pro fine syllogismum, aut conclusionem*; vbi pro eodem vtrumpue. Hinc ergò nostram de definitione & diuisione sententiam suprà traditam suadeo. Syllogismus interdum est assensus præmissarum, ac simul assensus conclusionis, interdum verò alter duntaxat eorum assensuum. Similiter ergò definitio quandoque erit subiectum & prædicatum, totave propositio, quandoque solum prædicatum: nec definitio tantum, sed & diuisio eodem iure, eodemque modo id ipsum sibi vendicabit. tque hactenus de modo sciendi, eiusque tribus potissimis speciebus, nempe definitione, diuisione & argumentatione: de duabus quidem prioribus latè & ex professo: at de hac postrema obiter, & quoad paucula, eaque duntaxat quæ ad finem huiusmodi capituli paulo superius sunt perstricta. Nec vero pluribus opus erat, cum locos omnes argumentandi dederimus libro primo, vnumque septima: cætera vero quæ ad argumentationem, prout logici instituti est, spectant, lib. 5. nostri operis.

30

LIBER OCTAVVS

De Vniuersalitate veritatis.

TRACTATVS I.

De Ratione communi vniuersalitatis.

CAPVT I.

Quidnam sit vniuersale in communi præsentis instituti proprium?

1 **V**NIERSALE, aliud est in causando, quod plurium virtus productiua est: quæ ratione Deus rerum creatarum vniuersalis causa dicitur. *P. Lyncei Philosophia Tom. 1.*

ci consuevit, quia omnes de nihilo condidit: eodem etiam ex titulo Sol. & sydera, sine quorum influxu res inferiores sub lunæ cauo contentæ illuc essent peritura, harum dici adsolent causæ vniuersales. Rursus vniuersale, aliud est in significando: quod videlicet plura refert, seu representat: hoc pacto species impressa Angeli plura ei distinctè proponens, estd ipsamet sit in se indistincta, & indiuisibilis, dici solet vniuersalis, & non more nostrarum quarundam singularis: eo etiam pacto vox homo, & conceptus ei in mente respondens dicitur vniuersalis, quia non vnum hominem, velut Ignatius significat: eo denique Cometæ veluti signa quædam vniuersalia portendunt regnorum euerfiones, Principum mortes, aliasque clades imminentes.

V 2

Neutrum

2 Neutrum horum vniuersale est propriè vniuersale: quis enim Deum summe vnum, & singularem, quis singulos orbes cælestes, quis item editas à nobis voces destinatas, & particulares, nec minus singulares conceptus eis in mentium nostrarum penitralibus respondentes, quis tandem portenta desuper mortalibus minitantiæ, & quæ est eorum singularitas, sensibus obuia in vniuersalibus ausit propriè numerare? Deinde neutrum eorum vniuersale est huius instituti, saltem qua alterutrum latissimè funditur, sed potius physica, metaphysica, Theologia: & aliarum facultatum, vt intuiti palam erit.

3 Quod ergo est propria ratione vniuersale, quod ad præsentem spectat materiam, est vniuersale in essendo, seu prædicando, veluti natura humana v. g. quæ est vna in multis, & in iis multiplicabilis, deque iis prædicabilis. Quocirca id definiri communiter adlolet, *vnum in multis*: Ita Aristoteles 1. posterior. cap. 1. text. 81. & 7. metaphys. text. 45. B. Thom. Scotus, & vtriusque sectatores: nostri etiam omnes: & vt breui expediam, ceteri scholastici, si fortè Nominales excipias. Porro autem tertium hoc vniuersale, vt ex proposita eius definitione liquet, tria complectitur, nempe vnitatem, multitudinem, ac modum essendi vnius in multis: de quibus ex ordine disputandum huius decursu tractatus.

CAPVT II.

Vnitas rei vniuersalis propria.

4 Vniuersale vnum esse, vel ipsa vniuersalis notio apertè indicat: Porro vnitas triplex est, nimirum accidentalis, quæ in aggregatione plurium sita est, & non tam vnitas est, quam multitudo: physica, quæ in modo physico partes interiecto ad intrinsecam, & mutuam earum perfectionem consistit: metaphysica, quæ in identitate aliquorum conceptuum est posita. Vnitas ergo metaphysica inferius explicanda omnium consensu ad vniuersale sufficit, quidquid sit, an esse debeat realis, vel rationis, virtualis, vel formalis, de quo in tempore. Vnitas autem physica aut accidentalis ad vniuersale non sufficiunt: Nam, si vnitas physica in modo vnionis sita vniuersale constitueret, hoc compositum ex corpore, & anima, Petrus v. g. & quoduis aliud eiusmodi indiuiduum, ac singulare, esset nihilominus vnum vnitatem vniuersali, quo quid magis absurdum? Rursus si vnitas accidentalis, siue aggregatio plurium rerum minimè vnitarum satis esset ad constitutionem vniuersalis, quodcunque ens per accidens, mundus hic v. g. foret vnus vnitatem vniuersali, quod omnes negant, & meritò: cum enim mundus hic singularis sit, vnitas autem singularis vnitati vniuersali opponatur, qui fieri potest, vt sit vniuersaliter vnus?

5 Deinde vnitas physica iterum alia est physica per se, alia physica per accidens: illa postulat vnionem substantiarum, hæc vero vnionem accidentis cum substantia. Priorem illam Caietanus, Villalpandus, & quidam alij ad vniuersalis essentiam exigunt, illiusque defectu concreta accidentalia, cuiusmodi sunt album v. g. aut nigrum, vniuersalia esse negant contemplatione suorum inferiorum. Cæterum apertè falluntur: tum, quia vnitas

per intellectum ad vniuersale formaliter constituendum sufficit omnium ferè confessione, estò iuxta omnes non requiratur: quidni ergo ad illud fundandum instar materialis, ac substrati sufficiat vnitas per accidens, cum hæc sit physica, & realis, illa verò tantum logica, & rationis, ac proinde minor: tum, quia carentia in communi ad hanc, & illam, est vniuersale quoddam, cum tamen nullam entitatem, ac per consequens, nec vnitatem veram, etiam per accidens habeat: tum, quia vnitas formaliter constitutiua vniuersalis est, vel solius rationis, vel virtualis, aut formalis; & omnis alia ad id muneris est impertinens, vt vel ipsi, quibuscumque lis est, habent in confesso: quamvis igitur vnitas albi v. g. sit per accidens, vniuersali tamen non obstat: quod enim vnitas physica per se esse debeat fundamentum vniuersalis, quo id fundamento dicitur? tum demum, quia accidens quintum prædicabile, & vniuersale de medio tollunt aduersarij: haud ergo iniuria duximus, eos esse explodendos.

6 Præterea vnitas, alia est præcisua, qua res aliqua, ratione, seu consideratione nostra, aut quodammodo re ipsa, à multitudine præcinditur: alia positiua, quæ in positiua indiuisione sita est, & negationem omnem, aut præcisionem à multitudine antevertit, & fundat. Vnitas ergo vniuersalis constitutiua debet esse positiua, & non merè præcisua, tametsi recentiores contrarium profiteantur. Assertum probatur: quoniã, vt mox videbimus, multitudo præcisua, & in mera præcisione ab vnitatem sita ad vniuersale nõ sufficit: igitur nec vnitas præcisua. Deinde si quis efformaret hunc conceptum: *essentia vel existentia de vtriusque distinctione reali*, & etiam rationis omnino dubius, is proculdubio nullum ab essentia, & existentia abstraheret vniuersale, nec essentia, & existentia per eum conceptum disunctiuam vnitatem vniuersalem haberent: & tamen ab vtriusque distinctione, & multiplicitate is conceptus præcindit, cum æque eam affirmet, nec eam neget, sed ab ea quodammodo abstrahat: vnitas igitur vniuersalis neutiquam esse potest mere præcisua. Quod autem obiciunt aduersarij, vniuersale esse vnum, non alia de causa, nisi, quia per conceptum eius effectiuum à multitudine, & distinctione inferiorum præcinditur, omni, vt sic dicam, falsitate est falsius: quin potius vnum est, quoniam ille conceptus inferiora tanquam positiue vna quodammodo concipit, de quo inferius.

CAPVT III.

Multiplicitas rei vniuersalis propria.

7 Quod ad multiplicitem attinet: aliquam ad essentiam vniuersalem requiri, nemo est, qui ambigat. Porro duplex est, realis, & rationis solius. Realem necessariam esse, & rationis non sufficere plerique doctores extra scholam Thomisticam affirmant. Quam tamen immeritò, suadetur primò, quoniam vniuersale non magis multiplicitem, quam vnitatem deposcit: at sola vnitas rationis ad illud sufficit: ergo, & id genus multiplicitas. Deinde secundò: *pars metaphysica hominis* est vniuersale comparatione, animalis, & rationalis, quæ tamen sola ratione distinguuntur: assumptum est in aperto: nam hæc prædicatio, *animal est pars metaphysica hominis*, est directæ: hæc vero